

SAOPŠTENJE KOMISIJE

Smjernice za određene mjere državne pomoći u kontekstu šeme trgovanja emisijama gasova sa efektom staklene bašte nakon 2012. godine

2012/C 158/04

SADRŽAJ

UVOD

POLITIKA DRŽAVNE POMOĆI I 'ETS' DIREKTIVA

1. POSEBNE MJERE OBUHVAĆENE OVIM SMJERNICAMA

1.1. Pomoć subjektima u sektorima i podsektorima koji se smatraju izloženim značajnom riziku od isticanja ugljenika zbog troškova po EU ETS prenijetih na cijene električne energije (pomoć za posredne troškove emisije)

1.2. Investiciona pomoć visokoefikasnim elektranama, uključujući i nove elektrane koje su sposobne za hvatanje i skladištenje ugljenika

1.3. Pomoć za fakultativne prelazne dodjele besplatnih emisijama jedinica za modernizaciju proizvodnje električne energije

1.4. Pomoć u vezi sa isključivanjem malih postrojenja i bolnica iz EU ETS

2. PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

2.1. Područje primjene ovih Smjernica

2.2. Definicije

3. KOMPATIBILNE MJERE POMOĆI PREMA ČLANU 107(3) Ugovora

3.1. Pomoć preduzećima u sektorima i podsektorima za koje se smatra da su izloženi značajnom riziku od isticanja ugljenika zbog troškova EU ETS emisijama jedinica prenešen na cijene električne energije (pomoć za posredne troškove emisije)

3.2. Investiciona pomoć visokoefikasnim elektranama, uključujući i nove fabrike koje su sposobne za hvatanje i skladištenje ugljenika

3.3. Pomoć u vezi fakultativnih besplatnih prelaznih dodataka za modernizaciju proizvodnje električne energije

3.4. Pomoć u vezi isključenja malih postrojenja i bolnica od EU ETS

3.5. Srazmjernost

4. KUMULACIJA

5. ZAVRŠNE ODREDBE

5.1. Podnošenje godišnjeg izvještaja

5.2. Transparentnost

5.3. Praćenje

5.4. Period primjene i revizija

ANEKS I

ANEKS II

ANEKS III

ANEKS IV

UVOD

POLITIKA DRŽAVNE POMOĆI I 'ETS' DIREKTIVA

1. Direktiva 2003/87/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. oktobra 2003. godine¹ je uspostavila šemu trgovanja emisijama gasova sa efektom staklene bašte (EU ETS), dok je Direktiva 2009/29/EC² unaprijedila i proširila EU ETS počev od 1. januara 2013. Direktiva 2003/87/EC sa izmjenama i dopunama³ se u dalje tekstu označava kao: ETS Direktiva. Direktiva 2009/29/EC je sastavni dio zakonodavnog paketa i sadrži mjere usmjerene na borbu protiv klimatskih promjena i promovisanje obnovljivih izvora energije i izvora energije sa niskom emisijom ugljenika. Ovaj paket je izračen prije svega kako bi se postigao opšti cilj Unije u oblasti zaštite životne sredine da za 20% smanji emisija gasova sa efektom staklene bašte u poređenju sa 1990. godinom i postigne udio od 20 % energije iz obnovljivih izvora u ukupnoj energetskej potrošnji do 2020. godine.
2. ETS Direktiva predviđa sljedeće posebne i privremene mjere za određene subjekte: pomoć kojom se nadoknađuje rast cijena električne energije nastao kao posljedica uključivanja troškova emisije gasova za efektom staklene bašte zbog EU ETS (koji se uobičajeno označavaju kao "posredni troškovi emisije"), investiciona pomoć visokoefikasnim elektranama, uključujući i nove elektrane koje su sposobne za hvatanje i geološko skladištenje CO₂, fakultativne prelazne subvencije u sektoru energetike u nekim državama članicama i isključivanje određeni malih postrojenja iz EU ETS ukoliko se smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte može postići izvan okvira EU ETS sa niim administrativnim troškovima.
3. Posebne i privremene mjere predviđene u kontekstu implementacije ETS Direktive podrazumijevaju državnu pomoć u smislu člana 107(1) Ugovora o funkcionisanju Evropske unije. U skladu sa članom 108 Ugovora, Evropska komisija mora biti obaviještena o državnoj pomoći i ista ne može stupiti na snagu dok je Komisija ne odobri.
4. U cilju osiguranja transparentnosti i pravne sigurnosti, ovim Smjernicama se objašnjavaju kriterijumi kompatibilnosti koji će se primjenjivati na ove mjere državne pomoći u kontekstu šeme trgovanja jedinicama emisija gasova za efektom staklene bašte, u skladu sa izmjenama i dopunama izvršenim Direktivom 2009/29/EC.
5. U skladu sa testom uspostavljanja ravnoteže formulisanim u Akcionom planu za državnu pomoć iz 2005. godine⁴, primarni cilj kontrole državne pomoći u kontekstu implementacije EU ETS je da osigura da mjere državne pomoći dovedu do višeg nivoa smanjenja emisije gasova sa efektom staklene bašte do koje bi došlo bez državne pomoći i da osigura da pozitivni efekti državne pomoći prevagnu nad njenim negativnim efektima u pogledu narušavanja konkurencije na unutrašnjem tržištu. Državna pomoć mora biti neophodna za postizanje cilja zaštite životne sredine koji je postavljen EU ETS (neophodnost pomoći) i mora biti ograničena na minimum koji je potreban da se postigne tražena zaštita životne sredine (srazmjernost pomoći) bez nepotrebnog narušavanja konkurencije i trgovanja na unutrašnjem tržištu.
6. Budući da će se odredbe Direktive 2009/29/EC primjenjivati od 1. januara 2013. godine, državna pomoć se ne može smatrati neophodnom za smanjenje bilo kojeg tereta koji je nastao kao posljedica Direktive prije ovog datuma. Shodno navedenom, mjere koje su obuhvaćene ovim Smjernicama se mogu odobriti samo za troškove nastale na dan 1. januara 2013 ili nakon njega, izuzev za državnu pomoć koja se odnosi na fakultativnu prelaznu besplatnu raspodjelu za modernizaciju proizvodnje električne struje (u nekim državama članicama), koja može obuhvatiti, pod određenim uslovima, investicije koje su preduzete od 29. juna 2009. godine uključene u nacionalni plan.

1. POSEBNE MJERE OBUHVAĆENE OVIM SMJERNICAMA

1.1. Pomoć subjektima u sektorima i podsektorima koji se smatraju izloženim značajnom riziku od isticanja ugljenika zbog troškova po EU ETS prenijetih na cijene električne energije (pomoć za posredne troškove emisije)

7. U skladu sa članom 10a(6) ETS Direktive, države članice mogu odobriti državnu pomoć u korist sektora ili podsektora za koje se smatra da su izloženi značajnom riziku od isticanja ugljenika usljed troškova koji se odnose na emisiju gasova sa efektom staklene bašte koji su prenijeti na cijenu električne energije (u daljem tekstu "posredni troškovi emisije"), kako bi nadoknadile ove troškove u skladu sa pravilima o državnoj pomoći. U svrhu ovih Smjernica, "isticanje ugljenika" opisuje izgleda za povećanje globalne emisije gasova sa efektom staklene bašte kada kompanije prenose proizvodnju izvan Evropske unije iz razloga što ne mogu da prenesu povećane troškove nastale kao posljedica EU ETS na krajnje potrošače bez značajnog smanjenja tržišnog udjela.
8. Adresiranje rizika od isticanja ugljenika ima za cilj zaštitu životne sredine i usmjereno je na sprječavanje povećanja globalne emisije gasova sa efektom staklene bašte zbog premještanja proizvodnje izvan Evropske unije, usljed nepostojanja obavezujućeg međunarodnog sporazuma o smanjenju emisije gasova sa efektom staklene bašte. Istovremeno, pomoć za posredne troškove emisije može imati negativne posljedice na efikasnost EU ETS. Ukoliko je pogrešno usmjerena, pomoć će osloboditi korisnike troškova njihovih posrednih emisija, čime se ograničava podstrek za smanjenje emisija i inovacije u sektoru. Kao posljedica ovoga, troškove smanjenja emisija bi trebalo da snose drugi sektori privrede. Takođe, takva državna pomoć može dovesti do značajnih poremećaja konkurencije na unutrašnjem tržištu, naročito kada se privredni subjekti u istom sektoru tretiraju na različit način u različitim državama članicama. Zbog različitih budžetskih ograničenja. Stoga, ove Smjernice treba da adresiraju tri posebna cilja: minimiziranje rizika isticanja ugljenika, očuvanje cilja EU ETS da se postigne ekonomska dekarbonizaciju i minimiziranje narušavanja konkurencije na unutrašnjem tržištu.

¹ Direktiva 2003/87/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. oktobra 2003. godine kojom se uspostavlja šema trgovanja emisijskim jedinicama gasova sa efektom staklene bašte u okviru Zajednice i vrše izmjene i dopune Direktive Savjeta 96/61/EC (OJ L 275, 25.10.2003, p. 32).

² Direktiva 2009/29/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. aprila 2009. godine kojom se vrše izmjene i dopune Direktive 2003/87/EC kako bi se unaprijedila i proširila šema trgovanja emisijskim jedinicama gasova sa efektom staklene bašte Zajednice (OJ L 140, 5.6.2009, p. 63).

³ Direktiva 2004/101/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 27. oktobra 2004. godine (OJ L 338, 13.11.2004, p. 18); Direktiva 2008/101/EC Evropskog parlamenta i Savjeta od 19. novembra 2008. godine (OJ L 8, 13.1.2009, p. 3); Regulativa (EC) No 219/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. marta 2009. godine (OJ L 87, 31.3.2009, p. 109).

⁴ Akcioni plan za državnu pomoć – Manja i bolje usmjerena državna pomoć: mapa puta za reformu državne pomoći od 2005. do 2009. godine, COM(2005) 107 final, 7.6.2005.

9. Tokom procesa usvajanja Direktive 2009/29/EC, Komisija je izdala izjavu⁵ u kojoj su izložena glavna načela koja treba da se primjenjuju u odnosu na državnu pomoć za posredne troškove emisije kako bi se izbjeglo nelegitimno narušavanje konkurencije.
10. Komisija je procijenila, na nivou Unije, mjeru u kojoj je određenom sektoru ili podsektoru moguće da prenošenje posrednih troškova emisije na cijene proizvodnje bez značajnog gubitka tržišnog udjela u korist postrojenja izvan Unije koje su manje efikasna u pogledu ugljenika.
11. Najveći iznos pomoći koji države članice mogu odobriti se mora računati prema formuli koja uzima u obzir nivo početne proizvodnje postrojenja ili nivo početne potrošnje električne energije u skladu sa definicijama datim u ovim Smjernicama, kao i faktor emisije CO₂ za električnu energiju kojom snabdjevaju fabrike na sagorijevanje u različitim geografskim oblastima. U slučaju ugovora o snabdjevanju električnom energijom koji ne sadrže nikakve CO₂ troškove, državna pomoć se ne dodjeljuje. Formula osigurava da pomoć bude srazmjerna i da se njenom dodjelom održe podsticaji za energetska efikasnost i prelazak sa "sive" na "zelenu" električnu energiju u skladu sa recitalom 27 Direktive 2009/29/EC.
12. Takođe, kako bi se narušavanje konkurencije na unutrašnjem tržištu svelo na minimum i očuvao cilj EU ETS da se postigne ekonomska dekarbonizacija, pomoć ne smije u potpunosti nadoknađivati EUA troškove u cijenama električne energije i mora se vremenom smanjivati. Smanjenje intenziteta državne pomoći je od suštinskog značaja za sprovođenje državne pomoći kako bi se izbjegla zavisnost od iste. Takođe, ovo dovodi do održavanja kako dugoročnih podstrekova za potpunu internalizaciju eksternih troškova životne sredine, tako i kratkoročnih podstrekova za prelazak na tehnologije sa nižim nivoom emisije CO₂, uz istovremeno naglašavanje privremene prirode pomoći i davanje doprinosa prelasku na privredu sa niskim nivoom ugljenika.

1.2. Investiciona pomoć visokoeffikasnim elektranama, uključujući i nove elektrane koje su sposobne za hvatanje i skladištenje ugljenika

- U skladu sa izjavom Komisije Evropskom Savjetu⁶ u vezi člana 10(3) ETS Direktive o korišćenju prihoda dobijenih javnom prodajom
13. jedinica, članice mogu da koriste te prihode u periodu od 2013. do 2016. godine kako bi pomogle izgradnju visokoeffikasnih elektrana, uključujući nove elektrane koje su sposobne za hvatanje i skladištenje ugljenika. Kao *minus* ovoj definiciji, prema članu 33 Direktive of Savjeta 2009/31/EC od 23. aprila 2009. godine o geološkom skladištenju karbon dioksida⁷, države članice moraju osigurati da operateri fabrika na sagorijevanje sa izmjerenim električnim outputom iznad 300 MW procijene određene uslove, odnosno da li postoje odgovarajuće lokacije za skladištenje, da li je transportna infrastruktura tehnički i ekonomski izvodljiva i da li je tehnički i ekonomski izvodljivo renoviranje za hvatanje CO₂. U slučaju pozitivne ocjene, mora se odrediti odgovarajući prostor na lokaciji postrojenja za opremu koja je potrebna za hvatanje i kompresiju CO₂⁸.
 14. Ovakva pomoć mora biti usmjerena na zaštitu životne sredine na način što će voditi redukciji emisije CO₂ upredivu sa najsavremenijom tehnologijom i ciljati na neuspjeh na tržištu na način što će imati značajan uticaj na zaštitu životne sredine. Pomoć mora biti neophodna, imati podsticajni efekat i biti srazmjerna. Pomoć za hvatanje i skladištenje ugljenika ne potpada pod domašaj ovih Smjernica i već je predmet procjene shodno postojećim pravilima o državnoj pomoći, posebno Smjernica o državnoj pomoći za zaštitu životne sredine⁹.
 15. Kako bi se osigurala srazmjernost pomoći, najveća vrijednost pomoći mora varirati u zavisnosti od doprinosa povećanju zaštite životne sredine i smanjenju emisije CO₂ (cilj ETS Direktive) od strane nove elektrane. Stoga, započinjanje pune implementacije i skladištenja (odnosno izgradnja i efektivno započinjanje hvatanja, transporta i skladištenja CO₂) od strane novih elektrana mora biti nagrađeno u poređenju sa novim elektranama koje su sposobne za hvatanje i skladištenje, ali koje isto ne započnu prije 2020. godine. Pored ovoga, prilikom razmatranja dva slična projekta za nove elektrane koje su sposobne za hvatanje i skladištenje CO₂, dozvoljene najviše vrijednosti državne pomoći će biti veće za projekte koji su odabrani u stvarno konkurentnom tenderskom postupku koji je zasnovan na jasnim, transparentnim i nediskriminatornim kriterijumima, koji će efektivno osigurati da pomoć bude ograničena na neophodni minimum i da promovise konkurenciju na tržištu proizvodnje električne energije. U takvim okolnostima, može se smatrati da predmetne ponude odražavaju sve moguće benefite koji mogu prosteći iz dodatne investicije.

1.3. Pomoć za fakultativne prelazne dodjele besplatnih emisijih jedinica za modernizaciju proizvodnje električne energije

16. U skladu sa članom 10c ETS Direktive, države članice koje ispunjavaju određene uslove, a koji se odnose na interkonektivnost njihove nacionalne energetske mreže ili na njihov udio fosilnih goriva u proizvodnji električne energije i na nivo DBP per capita u poređenju sa prosjekom na nivou Unije, imaju opciju privremenog odstupanja od načela pune javne prodaje i dodjele besplatnih emisijih jedinica proizvođačima električne energije do 31. decembra 2008. godine, odnosno proizvođačima električne energije za koje je proces investicije u modernizaciju fizički počeo do 31. decembra 2008. U zamjenu za dodjelu besplatnih emisijih jedinica proizvođačima električne energije, relevantne države članice moraju da predstavljaju nacionalni investicioni plan (u daljem tekstu: nacionalni plan) u kojem će biti izložene investicije koje su primaoci besplatnih emisijih jedinica ili drugi operateri preduzeli u renoviranje ili unapređenje infrastrukture, u čiste tehnologije i diverzifikovanje njihovog energetskog miksa i izvora snabdjevanja.
17. Ovo odstupanje od načela pune javne prodaje putem davanja prelaznih besplatnih emisijih jedinica podrazumijeva državnu pomoć u smislu člana 107(1) Ugovora, budući da se države članice odriču prihoda dodjeljivanjem besplatnih emisijih jedinica i daju selektivnu prednost proizvođačima energije. Proizvođači energije se mogu takmičiti sa proizvođačima energije iz drugih država članica, što kao posljedicu može imati narušavanje ili ugrožavanje konkurencije i uticati na trgovinu na unutrašnjem tržištu. Državna pomoć je takođe prisutna i na nivou investicija koje primaoci besplatnih emisijih jedinica preduzimaju po nižoj cijeni.

⁵ Aneks II Aneksa 15713/1/08REV1 od 18. novembra 2008. godine (25.11), <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P6-TA-2008-0610&format=XML&language=EN>

⁶ Dodatak 'IA' Informaciji Generalnog sekretarijata Savjeta COREPER/SAVJET 8033/09 ADD 1 REV 1 od 31. marta 2009. godine.

⁷ Direktiva 2009/31/EC od 23. aprila 2009. godine kojom se mijenja Direktiva Savjeta 85/337/EEC, Direktive Evropskog parlamenta i Savjeta od 2000/60/EC, 2001/80/EC, 2004/35/EC, 2006/12/EC, 2008/1/EC i Regulativa (EC) br. 1013/2006 ([OJ L 140, 5.6.2009, p. 114](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:056:0009:0014:EN)).

⁸ [OJ C 82, 1.4.2008, p. 1](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:082:0014:0014:EN).

⁹ Vidi fusnotu 8.

1.4. Pomoć u vezi sa isključivanjem malih postrojenja i bolnica iz EU ETS

18 U skladu sa članom 27 ETS Direktive, države članice mogu isključiti mala postrojenja i bolnice iz EU ETS, pod uslovom da su isti podvrgnuti mjerama kojima se postiže ekvivalentno smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte. Države članice mogu predložiti mjere koje se primjenjuju na mala postrojenja i bolnice kojima će se postići doprinos smanjenju emisije koji je ekvivalentan onome koji se postiže kao rezultat EU ETS. Ova mogućnost njihovog isključivanja iz EU ETS ima za cilj da ponudi maksimalnu korist, u smislu smanjenje administrativnih troškova za svaku tonu CO₂ ekvivalenta isključenog iz ETS.

19 Isključenje malih postrojenja i bolnica iz EU ETS može uključivati državnu pomoć. Države članice imaju široko diskreciono ovlaštenje u odlučivanju da li da isključe mala postrojenja iz EU ETS, koju vrstu postrojenja da isključe i koje vrste mjera da zahtijevaju. Stoga, ne može se isključiti mogućnost da mjere koje uvedu države članice predstavljaju ekonomsku prednost u korist malih postrojenja ili bolnica isključenih iz EU ETS koja može voditi narušavanju ili ugrožavanju konkurencije i uticati na trgovinu na unutrašnjem tržištu.

2. PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

2.1. Područje primjene ovih Smjernica

20. Ove Smjernice se primjenjuju samo na posebne mjere državne pomoći predviđene u kontekstu implementacije ETS Direktive. Smjernice Zajednice o državnoj pomoći za zaštitu životne sredine¹⁰ se ne primjenjuju na ove mjere.

2.2. Definicije

21. U svrhe ovih Smjernica, primjenjuju se definicije date u Aneksu I.

3. KOMPATIBILNE MJERE POMOĆI PREMA ČLANU 107(3) Ugovora

22. Državna pomoć može biti proglašena kompatibilnom sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107(3)(c) Ugovora, ukoliko vodi povećanoj zaštiti životne sredine (smanjenju emisije gasova sa efektom staklene bašte), a da pri tome ne utiče negativno uslove trgovanja u mjeri koja bi bila suprotna zajedničkom interesu. Prilikom ocjenjivanja kompatibilnosti mjere pomoći, Komisija vodi računa da se uspostavi balans između postizanja cilja opšteg interesa i potencijalno negativnih efekata date mjere, poput narušavanja trgovine i konkurencije. Iz tog razloga, trajanje šeme pomoći ne smije biti duže od trajanja ovih Smjernica. Ovo ne utiče na mogućnost država članica da dostave ponovno obavještenje o mjeri koja se traje nakon roka postavljenog odlukom Komisije kojom se dozvoljava šema pomoći.

3.1. Pomoć preduzećima u sektorima i podsektorima za koje se smatra da su izloženi značajnom riziku od isticanja ugljenika zbog troškova EU ETS emisionih jedinica prenešen na cijene električne energije (pomoć za posredne troškove emisije)

Za sektore i podsektore sa spiska datog u Aneksu II, pomoć za nadoknadu troškova za emisione jedinice shodno EU ETS koji se prenose na cijene električne energije kao posljedica primjene ETS Direktive nastale od 1. januara 2013. godine će se smatrati kompatibilni sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107(3)(c) Ugovora ukoliko su uspunjeni uslovi izloženi u ovom Odjeljku.

Cilj i neophodnost pomoći

24. U svrhe ovih Smjernica, cilj ove državne pomoći je da spriječi značajan rizik od isticanja ugljenika usljed EUA troškova prenijetih na cijenu električne energije uz podršku korisnika ukoliko se njegova konkurencija ne susrijeće sa sličnim CO₂ troškovima i njihovim cijenama električne energije i korisnik nije u mogućnosti da prenese ove troškove na cijene proizvoda a da pri tome ne izgubi značajan tržišni udio.

25. U svrhe ovih Smjernica, smatra se da postoji značajan rizik isticanja ugljenika samo ukoliko je korisnik aktivan u sektoru ili podsektoru koji se nalazi na spisku u Aneksu II.

Najveći intenzitet pomoći

26. Intenzitet pomoći ne smije biti iznad 85 % dozvoljenih troškova nastalih u 2013, 2014. i 2015, 80 % dozvoljenih troškova nastalih u 2016, 2017. i 2018. i 75 % dozvoljenih troškova nastalih u 2019. i 2020. godini.

Izračunavanje najvećeg iznosa pomoći

27. Najveći iznos pomoći koji se može platiti po postrojenju za izradu proizvoda u okviru sektora i podsektora koji se nalaze na spisku u Aneksu II se mora računati po sljedećoj formuli:

(a) U slučaju kada su referentne vrijednosti potrošnje električne energije iz spiska datog u Aneksu III primjenjive na proizvode koje izrađuje korisnik, najveći iznos pomoći po postrojenju za troškove nastale u godini t je jednak:

$$A_{max,t} = A_i \times C_t \times P_{t-1} \times E \times BO$$

U ovoj formuli, A_i je vrijednost pomoći u godini t, izražena kao razlomak (npr. 0,8); C_t je relevantni faktor emisije CO₂ (tCO₂/MWh) (u godini t); P_{t-1} je EUA terminska cijena u godini t-1 (EUR/tCO₂); E je relevantna referentna vrijednost efikasnosti potrošnje električne energije za određeni proizvod definisana u Aneksu III; dok je BO bazni proizvodni output. Ovi pojmovi su definisani u Aneksu III.

¹⁰ Vidi fusnotu 8.

(b) U slučaju kada referentne vrijednosti efikasnosti potrošnje električne energije date u Aneksu III nisu primjenjive na proizvode koje izrađuje korisnik, najveći iznos u godini po postrojenju za troškove nastale u godini t je jednak:

$$A_{max,t} = A_i \times C_t \times P_{t-1} \times EF \times BEC$$

U ovoj formuli A_i je vrijednost pomoći u godini t, izražena kao razlomak (npr. 0,8); C_t je relevantni faktor emisije CO_2 (tCO_2/MWh) (u godini t); P_{t-1} je EUA terminska cijena u godini t-1 (EUR/ tCO_2); EF je fall-back referentna vrijednost efikasnosti potrošnje električne energije; dok je BEC početna potrošnja električne energije (MWh). Ovi pojmovi su definisani u Aneksu III.

28. Ukoliko postrojenje izrađuje proizvode na koje se primjenjuje referentna vrijednost efikasnosti potrošnje električne energije i proizvode za koje je primjenjiva opadajuća (fall-back) referentna vrijednost efikasnosti potrošnje električne energije, potrošnja električne energije za svaki proizvod se mora odmjeriti u skladu sa odnosnom tonažom proizvodnje svakog proizvoda.
29. Ukoliko postrojenje izrađuje proizvode za koje se može dodijeliti pomoć (odnosno ako spada u sektore ili podsektore koji su navedeni u Aneksu II) i proizvode za koje se ne može dodijeliti pomoć, najveći iznos pomoći se izračunava samo za proizvode za koje se može dodijeliti pomoć.
30. Pomoć se može isplatiti korisniku u godini u kojoj su troškovi nastali ili u narednoj godini. Ukoliko se pomoć plaća u godini u kojoj su troškovi nastali, *ex-post* mehanizam usklađivanja isplate se mora uspostaviti kako bi se osiguralo da se vrati svaka pretplata pomoći prije 1. jula naredne godine.

Efekt podsticaja

31. Smatra se da je zadovoljen zahtjev efekta podsticaja ukoliko su ispunjeni svi uslovi iz Odjeljka 3.1.

3.2. Investiciona pomoć visokoefikasnim elektranama, uključujući i nove fabrike koje su sposobne za hvatanje i skladištenje ugljenika

32. Investiciona pomoć odobrena između 1. januara 2013. godine i 31. decembra 2016. godine za nove visokoefikasne elektrane će se smatrati kompatibilnom sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107(3)(c) Ugovora ukoliko su zadovoljeni uslovi navedeni u ovom Odjeljku.
33. Investiciona pomoć visokoefikasnim elektranama se može dodijeliti samo ukoliko je zadovoljen svaki od sljedećih uslova:
 - (a) Nova visokoefikasna elektrana prelazi harmonizovanu referentnu vrijednost efikasnosti za elektrane predviđenu Aneksom I Odluke Komisije za sprovođenje 2011/877/EU od 19. decembra 2011. godine kojim se uspostavljaju harmonizovane referentne vrijednosti za efikasnost za odvojeni proizvodnju električne energije i toplote u primjeni Direktive 2004/8/EC Evropskog parlamenta i Savjeta¹¹ ili relevantnu referentnu vrijednost efikasnosti na snazi u vrijeme kada je pomoć odobrena. Nove visokoefikasne elektrane koje samo dostižu u odnosne vrijednosti ne mogu doći u obzir za primjenu pomoći; i
 - (b) Odluka organa koji dodjeljuje pomoć o odobravanju je donijeta u periodu između 1. januara 2013. i 31. decembra 2016. godine.

Cilj i neophodnost pomoći

34. Države članice moraju pokazati da pomoć targetira na neuspjeh na tržištu na način što postiže značajan efekat na zaštitu životne sredine. Pomoć mora imati efekat podsticaja u smislu da dovodi do promjene u ponašanju korisnika pomoći; ovaj efekat podsticaja treba biti pokazan kroz suprotni činjenični scenario koji pruža dokaze da bez pomoći korisnik ne bi preduzeo investiciju. Pored ovoga, podržani projekt ne može započeti prije podnošenja zahtjeva za dodjelu pomoći. Konačno, države članice moraju pokazati da pomoć nema negativan uticaj na uslove trgovanja u mjeri koja je suprotna zajedničkom interesu, naročito kada je pomoć koncentrisana na ograničen broj korisnika ili kada je vjerovatno da će pomoć učvrstiti tržišnu poziciju korisnika (na nivou koncerna).

Dozvoljeni troškovi

35. Dozvoljeni troškovi će biti ograničeni na ukupne troškove investicije u novu instalaciju (dodirljive i nedodirljive stvari) koji su strogo neophodni za izgradnju nove energetske fabrike. Pored ovoga, u slučaju izgradnje energetske fabrike koja je sposobna za hvatanje i skladištenje ugljenika, dozvoljeni će biti troškovi dokazivanja ukupne ekonomske i tehničke izvodljivosti implementacije punog lanca hvatanja i skladištenja ugljenika. Troškovi instaliranja opreme za hvatanje, transport i skladištenje ugljenika neće biti dozvoljeni po ovim Smjernicama budući da pomoć za implementaciju hvatanja i skladištenja ugljenika već predstavlja predmet procjene po Smjernicama za državnu pomoć za zaštitu životne sredine.

Najveći intenzitet pomoći

36. Za nove visokoefikasne elektrane koje su sposobne za hvatanje i skladištenje ugljenika i koje započnu punu implementaciju lanca za hvatanje i skladištenje ugljenika prije 2020. godine, pomoć ne smije da pređe 15 % dozvoljenih troškova.
37. Za nove visokoefikasne elektrane koje su sposobne za hvatanje i skladištenje ugljenika, ali koje ne započnu punu implementaciju lanca za hvatanje i skladištenje ugljenika prije 2020. godine i kojima je dodijeljena pomoć nakon istinski konkurentnog procesa podnošenja ponuda koji promovise (i) tehnologije stvaranja energije sa najpovoljnijim uticajem na životnu sredinu koje dovode do niže emisije CO_2 u poređenju sa postojećom tehnologijom i (ii) konkurenciju na tržištu proizvodnje energije, pomoć ne smije preći 10 % dozvoljenih

¹¹ [OJ L 343, 23.12.2011, p. 91.](#)

troškova. Ovakav proces podnošenja ponuda mora biti zasnovan na jasnim, transparentnim i nediskriminatorskim kriterijumima i omogućavati učešće dovoljnog broja subjekata. Pored ovoga, budžet koji se odnosi na postupak podnošenja ponuda mora imati obavezujuća ograničenja, u smislu da ne mogu svi učesnici dobiti pomoć.

38. Za nove visokoeфикаsne elektrane koje ne zadovoljavaju uslove iz tačaka 35 i 36, pomoć ne može preći 5 % dozvoljenih troškova.

39. U slučaju nezapočinjanja implementacije punog lanca hvatanja i skladištenja ugljenika prije 2020. godine, pomoć će biti smanjena na 5 % dozvoljenih troškova investicije ili na 10 % ukoliko su uslovi predviđeni Odjeljkom 3.2 stav 37 ispunjeni. U slučaju plaćanja pomoći unaprijed, države članice će povući natrag prekomjerni iznos pomoći.

3.3. Pomoć u vezi fakultativnih besplatnih prelaznih dodataka za modernizaciju proizvodnje električne energije

40. Od 1. januara 2013. godine do 31. decembra 2019. godine, državna pomoć u vezi prelaznih i fakultativnih besplatnih dodataka za modernizaciju proizvodnje električne energije i investicija uključenih u nacionalne planove, u skladu sa članom 10c ETS Direktive, će se smatrati kompatibilnom sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107(3)(c) Ugovora pod uslovom da su ispunjeni sljedeći uslovi:

- (a) Prelazni besplatni dodaci se dodjeljuju shodno članu 10c ETS Direktive i u skladu sa odlukom Komisije o vodiču o metodologiji za dodjelu prelaznih besplatnih dodataka za postrojenja za proizvodnju električne energije shodno članu 10c(3) ETS Direktive¹² i Komunikacije Komisije o fakultativnoj primjeni člana 10c ETS Direktive¹³;
- (b) Nacionalni plan ima za cilj postizanje zajedničkog interesa, poput pojačane zaštite životne sredine u svijetlu sveobuhvatnih ciljeva ETS Direktive;
- (c) Nacionalni plan uključuje investicije u renoviranje i poboljšanje infrastrukture, u čiste tehnologije i u diverzifikaciju njihovog energetskog miksa i izvora snabdjevanja u skladu sa ETS Direktivom preduzete nakon 25. juna 2009. godine;
- (d) Tržišna vrijednost (na nivou grupe kompanija) besplatnih dodataka tokom cijelog trajanja perioda za koji su dodijeljeni (izračunata u skladu sa Komunikacijom komisije od 29. marta 2011¹⁴ ili relevantnim vodičem koji se primjenjuje u vrijeme kada je pomoć dodijeljena) ne prelazi ukupne troškove investicije preduzete od strane primaoca dodatka (na nivou grupe kompanija). Ukoliko su ukupni troškovi investicije manji od iznosa dodatka ili ukoliko primalac dodatka ne preduzme nijednu investiciju koja zadovoljava uslove shodno nacionalnom planu, primalac mora prenijeti razliku na mehanizam koji će finansirati druge investicije koje zadovoljavaju uslove shodno nacionalnom planu; i
- (e) Pomoć nema negativan uticaj na uslove trgovanja u mjeri koja je protivan zajedničkom interesu, naročito kada je pomoć koncentrisana na ograničen broj korisnika ili kada je vjerovatno da će pomoć učvrstiti tržišnu poziciju korisnika (na nivou grupe kompanija).

Efekat podsticaja

Smatra se da je efekat podsticaja ispunjen za investicije preduzete od 25. juna 2009.

Dozvoljeni troškovi

41. Dozvoljeni troškovi se moraju ograničiti na ukupne troškove investicije (dodirljive i nedodirljive stvari) u skladu sa nacionalnim planom, a koji odgovaraju tržišnoj vrijednosti besplatnih dodataka (izračunati u skladu sa Komunikacijom komisije od 29. marta 2015.¹⁵ ili relevantnim vodičem koji se primjenjuje u vrijeme kada je pomoć dodijeljena) dodijeljenim po korisniku, nezavisno od operativnih troškova ili benefita predmetnog postrojenja.

Najveći intenzitet pomoći

42. Pomoć ne može biti veća od 100 % dozvoljenih troškova.

3.4. Pomoć u vezi isključenja malih postrojenja i bolnica od EU ETS

43. Pomoć u vezi isključenja malih postrojenja i bolnica od EU ETS od 1. januara 2013. godine će se smatrati kompatibilnom sa unutrašnjim tržištem u smislu člana 107(3)(c) Ugovora, pod uslovom da su mala postrojenja ili bolnice podvrgnuti mjerama kojima se postiže ekvivalentno smanjenje u emisiji gasova sa efektom staklene bašte u smislu člana 27 ETS Direktive i pod uslovom da država članica zadovoljava uslove predviđene članom 27 ETS Direktive.

Efekat podsticaja

44. Smatra se da je efekat podsticaja ispunjen ukoliko su zadovoljeni svi uslovi iz Odjeljka 3.4.

¹² Komunikacija Komisije od 29. marta 2011. godine o vodiču za metodologiju za prelaznu dodjelu besplatnih jedinica postrojenjima u pogledu proizvodnje električne energije shodno članu 10c(3) Direktive 2003/87/EC, C(2011) 1983 final, 29.3.2011.

¹³ Komunikacija Komisije, Vodič za fakultativnu primjenu člana 10c of Direktive 2003/87/EC ([OJ C 99, 31.3.2011, p. 9](#)).

¹⁴ Vidi fusnotu 13

¹⁵ Vidi fusnotu 13

3.5. Srazmjernost

45. Države članice moraju pokazati da je iznos pomoći korisniku ograničen na neophodni minimum. Naročito, države članice mogu dodijeliti pomoć sa nižim intenzitetom pomoći od onog koji je pomenut u ovim Smjernicama.

4. KUMULACIJA

46. Najveći iznos pomoći predviđen ovim Smjernicama se ne smije preći nezavisno od toga da li se podrška finansira u potpunosti iz državnih sredstava ili je djelimično finansira Unija.

47. Pomoć koja se smatra kompatibilnom po ovim Smjernicama se ne može kombinovati sa drugim vrstama državne pomoći u smislu člana 107(1) Ugovora ili sa drugim oblicima finansiranja od strane Unije ukoliko ovo preklapanje za posjednicu ima intenzitet pomoći koja je veća od one predviđene ovim Smjernicama. Međutim, kada je rashod koji je dozvoljen ovim Smjernicama dozvoljen u cjelosti ili djelimično za pomoć u drugu svrhu, zajednički dio će biti povrnut najpovoljnijem najvećem iznosu pomoći po važećim pravilima.

5. ZAVRŠNE ODREDBE

5.1. Podnošenje godišnjeg izvještaja

48. U skladu sa Regulativom Savjeta (EC) br. 659/1999 od 22. marta 1999. godine, kojom se propisuju detaljna pravila za primjenu člana 93 Ugovora o EZ¹⁶ i Regulative Komisije (EC) br. 794/2004 od 21. aprila 2004. godine za implementaciju (EC) br. 659/1999¹⁷, države članice moraju podnositi godišnje izvještaje Komisiji.

49. Pored zahtjeva predviđenih pomenutim regulativama, godišnji izvještaji o mjerama pomoći za zaštitu životne sredine moraju sadržavati dodatne informacije o predmetnim dozvoljenim šemama. Naročito, države članice moraju u svoje godišnje izvještaje uključiti sljedeće informacije:

- imena korisnika i postrojenja kojima je data pomoć a koja su u njegovom vlasništvu;
- sektor(i) i podsektor(i) u kojima je korisnik aktivan,
- godina za koju je isplaćena pomoć i godina u kojoj se pomoć isplaćuje,
- *Početni output* za svako postrojenje u relevantnom sektoru odnosno podsektoru,
- *Značajna proširenja* ili smanjenja kapaciteta, kada je to relevantno.
- Godišnja proizvodnja za svako postrojenje kojem je data pomoć u relevantnom sektoru odnosno podsektoru za svaku od godina koje se koriste da se utvrdi *početni output*,
- Godišnja proizvodnja za svako postrojenje kojem je data pomoć u relevantnom sektoru odnosno podsektoru za godinu za koju se isplaćuje pomoć,
- Godišnja proizvodnja drugih proizvoda izračenih od strane svakog postrojenja kojem je data pomoć koja nije obuhvaćena *referentnom vrijednošću efikasnosti potrošnje električne energije* za svaku od godina koja se koristi da se utvrdi *početni output* (ukoliko je pomoć data koristeći *fall back referentnu vrijednost efikasnosti potrošnje električne energije*),
- *Početna potrošnja električne energije* za svako postrojenja kojem je data pomoć (ukoliko je pomoć data koristeći *fall back referentnu vrijednost efikasnosti potrošnje električne energije*),
- Godišnja potrošnja električne energije za svaku od godina koje se koriste da se utvrdi *početna potrošnja električne energije* (ukoliko je pomoć data koristeći *fall back referentnu vrijednost efikasnosti potrošnje električne energije*),
- Godišnja potrošnja električne energije od strane postrojenja za godinu za koju se plaća pomoć (ukoliko je pomoć data koristeći *fall back referentnu vrijednost efikasnosti potrošnje električne energije*),
- *the EUA forward cijena* koja se koristi da se izračuna iznos pomoći po korisniku
- intenzitet pomoći
- Nacionalni *faktor CO₂ emisije*.

50. Komisija će redovno pratiti pomoć dodijeljenu subjektima u sektorima i podsektorima za koje se smatra da su izloženi značajnom riziku od isticanja ugljenika zbog troškova EU ETS jedinica koji se prenose na cijene električne energije opisane u Odjeljku 3.1. Tom prilikom će ažurirati svoje informacije o veličini posrednih troškova i mogućim posljedicama isticanja ugljenika.

51. U pogledu pomoći dodijeljene novim visokoeffikasnim energetskim fabrikama, uključujući i one koje su sposobne za hvatanje i skladištenje ugljenika, države članice moraju u svoje izvještaje uključiti sljedeće informacije:

- Imena korisnika,
- Iznos pomoći po korisniku,
- Intenzitet pomoći

¹⁶ SL L 83, 27.3.1999, str. 1

¹⁷ SL L 140, 30.4.2004, str. 1.

- Verifikaciju ispunjavanja uslova iz odjeljka 3.2, stav 32 u pogledu vremena davanja pomoći,
- Verifikaciju ispunjavanja uslova iz odjeljka 3.2, stav 36 u pogledu početka implementacije punog lanca hvatanja i skladištenja prije 2020. godine.

5.2. Transparentnost

52. Komisija smatra da su potrebne dalje mjere da se unaprijedi transparentnost državne pomoći u Uniji. Naročito, mora se osigurati da države članice, ekonomski operateri, zainteresovane stranke i Komisija imaju lak pristup punom tekstu svih važećih šema pomoći u oblasti zaštite životne sredine.
53. Ovaj cilj se može postići putem uspostavljanja internet sajtova. Iz tog razloga, prilikom ocjenjivanja šema pomoći, Komisija će sistematski zahtijevati od država članica da objave pun tekst svih finalnih šema pomoći na internet i da Komisiju informišu o internet adresi na kojoj je izvršeno objavljivanje.

5.3. Praćenje

54. Države članice moraju osigurati da se vodi detaljna evidencija o dodjeli pomoći za sve mjere. Ova evidencija, koja mora sadržavati sve informacije neophodne da se utvrdi da su poštovani uslovi u pogledu dozvoljenih troškova i najveće dozvoljene vrijednosti pomoći se mora čuvati 10 godina od dana dodjeljivanja pomoći i dostaviti Komisiji na njen zahtjev.

5.4. Period primjene i revizija

55. Komisija će primjenjivati ove Smjernice od dana koji slijedi nakon njihovog objavljivanja u *Službenom listu Evropske unije*.
56. Smjernice će se primjenjivati do 31. decembra 2020. Nakon konsultacija sa državama članicama, Komisija može izmijeniti iste prije navedenog datuma na osnovu značajnih obzira iz oblasti politike konkurencije ili politike zaštite životne sredine ili kako bi uzela u obzir druge politike Evropske unije ili međunarodne obaveze. Ove izmjene mogu naročito biti potrebne u svijetlu budućih međunarodnih sporazuma u oblasti klimatskih promjena i budućih izmjena zakonodavstva u vezi klimatskih promjena u Evropskoj uniji. Komisija može izvršiti preispitivanja ovih Smjernica svake dvije godine nakon njihovog usvajanja.
57. Komisija će primjenjivati ove Smjernice na sve mjere pomoći o kojima je obaviještena u pogledu kojih se od nje traži da donese odluku nakon što tu Smjernice objavljene u Službenom listu, čak iako je o projektima obaviještena nakon objavljivanja istih. Komisija će primjenjivati pravila predviđena u Obavještenju Komisije o utvrđivanju važećih pravila za ocjenjivanje nezakonite državne pomoći¹⁸ na svu nezakonitu pomoć.

¹⁸ SL C 119, 22.5.2002, str. 22

ANEKS I

Definicije:

U svrhu ovih Smjernica, primjenjuju se sljedeće definicije:

- „pomoć” označava bilo koju mjeru koja ispunjava kriterijume propisane članom 107(1) Ugovora,
- „period dodjele pomoći” označava jednu ili više godina u okviru perioda 2013-2020. Ukoliko država članica želi da dodijeli pomoć na kraći period, treba da kao referencu uzme poslovnju godinu korisnika i vrši dodjelu pomoći na godišnjoj osnovi,
- „najveći intenzitet pomoći” je ukupan iznos pomoći izražen kao procenta dozvoljenih troškova. Sve cifre se moraju uzeti prije bilo kakvog odbijanja poreza i drugih naknada. Kada se pomoć dodjeljuje u nekom drugom obliku, a ne u obliku donacije, iznos mora biti ekvivalentan donaciji u pogledu vrijednosti. Pomoć koja se plaća u nekoliko rata se mora računati kao ukupna neto sadašnja vrijednost u momentu odobravanja prve rate, korišćenjem relevantne referentne stope Komisije za diskontovanje vrijednosti protekom vremena. Intenzitet pomoći se računa po korisniku.
- „sopstvena proizvodnja” označava proizvodnju električne energije od strane određenog postrojenja koje se ne može okvalifikovati kao „proizvođač električne energije” u smislu člana 3(u) Direktive 2003/87/EC,
- „korisnik” označava subjekta koji prima pomoć,
- „sposobno za hvatanje i skladištenje ugljenika” znači da je određeno postrojenje pokazalo da su mu na raspolaganju adekvatne lokacije, da je transportna infrastruktura tehnički i ekonomski izvodljiva i da je tehnički i ekonomski izvodljiva renovacija za hvatanje CO₂, čim se dosegnu tržišni podsticaji u obliku threshold cijene CO₂ price. re reached. Sposobnost za hvatanje i skladištenje ugljenika naročito zahtijeva:
 - Demonstraciju tehničke izvodljivost renovacije za hvatanje CO₂. Potrebno je izraditi tehnički studiju za određenu lokaciju sa dovoljnim nivoom inženjerskih detalja koja pokazuje da je objekat tehnički moguće potpuno renovirati za hvatanje CO₂ po stopi hvatanja od 85 % ili višoj stopi, koristeći jednu ili više vrsta tehnologije koje su dokazane na predkomercijalnom nivou ili čija se performansa može na pouzdan način ocijeniti adekvatnom;
 - kontrola dovoljnog dodatnog prostora na lokaciji na kojem će biti instalirana oprema za hvatanje,
 - Identifikacija jednog ili više tehnički i ekonomski izvodljivih cjevovoda ili drugih transportnih ruta za bezbjedno geološko skladištenje CO₂,
 - Identifikacija jednog ili više potencijalnih lokacija za skladištenje koje su ocijenjene kao adekvatnim za bezbjedno geološko skladištenje projektovanih punih dobitnih zapremina i stopa uhvaćenog CO₂,
 - Demonstracija ekonomske izvodljivosti renovacije za integrirani sistem hvatanja i skladištenja ugljenika za puni/djelimični kapacitet objekta, na osnovu ekonomske procjene. Procjena bi trebala da sadrži dokaze razumnih scenarija, imajući u vidu predviđanja cijena CO₂, troškove tehnologije i opcija za skladištenje identifikovanih u tehničkim studijama, njihove margine greške i projektovane operativne prihode. U procjeni će se naznačiti okolnosti pod kojima je sposobnost za hvatanje i skladištenje ugljenika ekonomski izvodljiva tokom čitavog životnog vijeka predložnog postrojenja. Procjena bi trebala da sadrži potencijalni plan implementacije za hvatanje i skladištenje ugljenika, sa potencijalnim rokovima početka funkcionisanja,
 - Demonstracija da se mogu pribaviti sve potrebne dozvole u vezi sa sposobnošću za hvatanje i skladištenje ugljenika i identifikaciju procedura i rokove procesa
- „zaštita životne sredine” označava svaku radnju koja se preduzima kako bi se otklonila ili spriječilo narušavanje fizičkog okruženja ili prirodnih resursa aktivnostima samog korisnika, kako bi se smanjio rizik od takvog narušavanja ili kako bi se osiguralo efikasnije korišćenje prirodnih resursa, uključujući i mjere uštede energije i korišćenje obnovljivih izvora energije,
- „Dodatak Evropske Unije (EUA)” označava prenosivi dodatak za emitovanje jedne tone ekvivalenta CO₂ tokom određenog perioda,
- „bruto dodata vrijednost (GVA)” označava bruto dodatu vrijednost na faktorske troškove, što je vrijednost outputa umanjena za vrijednost prelazne potrošnje. Ona predstavlja mjeru doprinosa individualnog proizvođača BDP. GVA na faktor troškove je GVA na tržišnu cijenu umanjena za sve posredne poreze plus sve dodatke. Vrijednost dodata na troškove se može računati iz prometa, kapitalizovana proizvodnja, plus operativni dohodak, plus ili minus promjene u akcijama, minus kupovina robe i usluga, minus ostali porezi na proizvode koji su povezani sa prometom ali se ne odbijaju, minus dažbine i porezi povezani sa proizvodnjom. Alternativno, može se računati iz bruto operativnog viška dodavanjem kadrovskih troškova. Prihod i rashodi klasifikovani kao finansijski ili vanredni u poslovnim knjigama su isključeni iz dodate vrijednosti. Dodata vrijednost na factor cost se računa na bruto nivou, jer se prilagođavanje vrijednosti (poput amortizacije) ne oduzima¹⁹,
- „implementacija punog lanca hvatanja i skladištenja ugljenika” označava izgradnju i efektivno započinjanje hvatanja, transporta i skladištenja CO₂,
- „mala postrojenja” označavaju postrojenja koja su nadležnim organima prijavila godišnje emisije manje od 25 000 tona CO₂ ekvivalenta i, u slučaju kada sprovode aktivnosti sagorijevanja, imaju procijenjeni termalni input ispod 35 MW, isključujući emisije od biomase, u svakoj od tri godine koje prethode obavještenju ekvivalentnih mjera u skladu sa članom 27(1)(a) ETS Direktive,
- „početak rada” označava početak radova na izgradnji ili prvo čvrsto obavezivanje da se kupi oprema, isključujući preliminarne studije izvodljivosti,
- „dodirljive stvari” označavaju, u svrhu računanja dozvoljenih troškova, investicije u zemljište, objekte, fabriku i opremu,
- „nedodirljive stvari” označavaju, u svrhu računanja dozvoljenih troškova, potrošnji na transfer tehnologije kroz pribaljanje operativnih licenci ili patentiranog ili nepatentiranog *know-how*, pod uslovom da su zadovoljeni sljedeći uslovi:
 - Data nedodirljiva stvar je stvar koja se amortizuje,
 - Kupljena je pod tržišnim uslovima, od subjekta nad kojim sticalac nema ovlaštenja ili posrednu ili neposrednu kontrolu,
 - Uključena je u sredstva datog subjekta i ostaje u prostorijama primaoca pomoći i koristi se tamo zadnjih pet godina. Ovaj uslov se ne primjenjuje ukoliko je nematerijalna imovina tehnički zastarjela. Ukoliko se nedodirljiva stvar proda tokom ovih pet godina, prihod od prodaje se mora odbiti od dozvoljenih troškova i pun ili djelimičan iznos pomoći mora biti vraćen,
- „intenzitet trgovine” označava odnos između ukupne vrijednosti izvoza u treće zemlje plus vrijednost uvoza iz trećih zemalja i ukupna veličina tržišta za Uniju (godišnji promet kompanije Unije plus ukupni uvoz iz trećih zemalja) po statističkim podacima Eurostata
- „EUA terminska cijena” u eurima, označava prosti prosjek dnevnih jednogodišnjih terminskih EUA cijena (zaključne nučene cijene) za

¹⁹ Kodeks 12 15 0 u okviru pravnog okvira uspostavljanog Regulativom Savjeta (EC, Euratom) br. 58/97 od 20. decembra 1996. u pogledu strukturalne poslovne statistike

isporuku u decembru godine za koju je pomoć data, u skladu sa kretanjima na datoj EU berzi za ugljenik od 1. januara do 31. decembra godine koja prethodi godini za koju se dodjeljuje pomoć. Na primjer, ukoliko je pomoć dodijeljena za 2016. radi se o prostom prosjeku iz decembra 2016. godine zaključnih nučenih cijena zabilježenih od 1. januara 2015. do 31. decembra 2015. godine na datoj EU berzi za ugljenik,

- faktor emisije CO₂ — tCO₂/MWh, označava ponderisani prosjek intenziteta CO₂ električne energije proizvedene od fosilnih goriva u različitim geografskim oblastima. Ponder odražava proizvodni miks fosilnih goriva u datoj geografskoj oblasti. CO₂ faktor je rezultat podjele podataka o emisiji CO₂ ekvivalenta energetike podijeljeno sa bruto proizvodnjom električne energije po osnovu fosilnih goriva u TWh. U svrhe ovih Smjernica, oblasti su definisane kao geografske zone (a) koje se sastoje od podrtržišta kroz koja se povezuju preko energetskih tržišta ili (b) u okviru kojih ne postoje deklarirana congestion izlazi i, u oba slučaja, časovne day-ahead berzanske cijene energije u okviru zona koje pokazuju divergencije cijene u eurima (korišćenjem ECB kursnih stopa) od maksimum 1 % u značajnom broju svih sati u godini. Ova regionalna diferencijacija odražava značaj fabrika na fosilna goriva za finalne cijene postignute na veleprodajnom tržištu i njihovu ulogu kao marginalnih fabrika u po pitanju zasluge. Sama činjenica da je električnom energijom predmet trgovine između dvije države članice ne znači automatski da one predstavljaju supranacionalni region. Imajuću u vidu nedostatak relevantnih podataka na subnacionalnom nivou, geografske oblasti obuhvataju čitavu teritoriju jedne ili više država članica. Na ovoj osnovi, mogu se identifikovati sljedeće geografske oblasti: Nordijska regija (Danska, Švedska, Finska i Norveška), Centralnozapaдна Evropa (Austrija, Belgija, Luksemburg, Francuska, Njemačka i Holandija), Iberija (Portugal, Španija), Češka i Slovačka (Češka Republika i Slovačka) i sve druge države članice posebno. Odgovarajući maksimalni regionalni CO₂ faktori su dati u Aneksu IV,
- početni output²⁰, u tonama po godini, označava prosječnu proizvodnju postrojenja tokom referentnog perioda 2005-2011 (*početni output*) za instalacije koje rade svake godine od 2005. do 2011. Data kalendarska godina (npr. 2009.) se može isključiti iz ovog sedmogodišnjeg referentnog perioda. Ukoliko postrojenje nije radilo makar jednu godinu od 2005. do 2011, onda će se početni output definisati kao godišnja proizvodnja dok ne bude zabilježeno četiri godine rada i nakon toga biće prosjek za tri godine koje prethode tom periodu. Ukoliko tokom perioda za koji je dodijeljena pomoć, proizvodni kapacitet postrojenja bude značajno proširen u smislu ovih Smjernica, početni output se može povećati u srazmjeri sa tim proširenjem kapaciteta. Ukoliko postrojenje smanji nivo proizvodnje u datoj kalendarskoj godini od 50 % do 75 % u odnosu na početni output, postrojenje će dobiti samo polovinu iznosa pomoći koja odgovara početnom outputu. Ukoliko postrojenje smanji nivo proizvodnje u datoj kalendarskoj godini od 75 % do 90 % u odnosu na početni output, postrojenje će dobiti samo 25% iznosa pomoći koja odgovara početnom outputu. Ukoliko postrojenje smanji nivo proizvodnje u datoj kalendarskoj godini 90 % ili više procenata u odnosu na početni output, postrojenje neće dobiti nikakvu pomoć,
- početna potrošnja električne energije²¹, u MWh, označava prosječnu potrošnju električne energije u postrojenju (uključujući potrošnju električne energije za eksternalizovane proizvode koji mogu biti predmet pomoći) tokom referentnog perioda 2005-2011 (*početna potrošnja električne energije*) za instalacije koje rade svake godine od 2005. do 2011. Data kalendarska godina (npr. 2009.) se može isključiti iz ovog sedmogodišnjeg referentnog perioda. Ukoliko postrojenje nije radilo makar jednu godinu od 2005. do 2011, onda će se početna potrošnja električne energije definisati kao godišnja potrošnja električne energije dok ne bude zabilježeno četiri godine rada i nakon toga biće prosjek za tri godine koje prethode tom periodu. Ukoliko, tokom perioda za koji je dodijeljena pomoć, proizvodni kapacitet postrojenja bude značajno proširen, početna potrošnja električne energije se može povećati u srazmjeri sa tim proširenjem kapaciteta. Ukoliko postrojenje smanji nivo proizvodnje u datoj kalendarskoj godini od 50 % do 75 % u odnosu na početni output, postrojenje će dobiti samo polovinu iznosa pomoći koja odgovara početnom outputu. Ukoliko postrojenje smanji nivo proizvodnje u datoj kalendarskoj godini od 75 % do 90 % u odnosu na početni output, postrojenje će dobiti samo 25% iznosa pomoći koja odgovara početnom outputu. Ukoliko postrojenje smanji nivo proizvodnje u datoj kalendarskoj godini 90 % ili više procenata u odnosu na početni output, postrojenje neće dobiti nikakvu pomoć,
- značajno proširenje kapaciteta²² označava značajno povećanje u inicijalno instaliranom kapacitetu postrojenja koje dovodi do kumulativnog nastupanja sljedećeg:
 - Nastupanje jedne ili više fizičkih promjena koje se mogu identifikovati a koje se odnose njegovu tehničku konfiguraciju i funkcionisanje, pri čemu nije u pitanju prosta zamjena postojeće proizvodne linije, i
 - Postrojenje može raditi u kapacitetu koji je najmanje 10 % veći u poređenju sa inicijalno instaliranim kapacitetom postrojenja i predstavlja rezultat investicije u fizički kapital (ili niza investicije u fizički kapital),Postrojenje mora nacionalnim organu nadležnom za dodjelu pomoći dostaviti dokaze koji pokazuju da su ispunjeni uslovi za značajno proširenje kapaciteta i da je značajno proširenje kapaciteta verifikovao nezavisni verifikator kao zadovoljavajuće. Verifikacija bi trebala da adresira pouzdanost, kredibilitet i tačnost podataka koje je dostavilo postrojenje i trebala bi da sadrži verifikaciono mišljenje kojim se kaže da sa razumnim nivoom uvjerenosti da su dostavljeni podaci materijalno tačni:
- referentna vrijednost efikasnosti potrošnje električne energije²³, u MWh/tona outputa i definisana na Prodcom 8 nivou, označava potrošnju električne energije specifičnu za svaki proizvod po toni outputa koji se postiže energetske najefikasnijim metodama proizvodnje datog proizvoda. Za proizvode u okviru relevantnih sektora za koje je Komisija ustanovila razmjernost goriva i električne energije svojom Odlukom 2011/278/EU²⁰, definicija referentnih vrijednosti efikasnosti potrošnje električne energije je data u okviru istih sistemskih granica, uzimajući u obzir samo udio električne energije. Odgovarajuće referentne vrijednosti efikasnosti potrošnje električne energije za proizvode koji su obuhvaćeni relevantnim sektorima i podsektorima s date u Aneksu III.
- fall back referentna vrijednost efikasnosti potrošnje električne energije²⁴, procenat početne potrošnje električne energije. Ovaj parametar će se odrediti putem odluke Komisije zajedno sa referentnim vrijednostima efikasnosti potrošnje električne energije. On odgovara prosječnom naporu ka redukciji koji je nametnut usljed primjene referentnih vrijednosti efikasnosti potrošnje električne energije (referentna vrijednost potrošnje električne energije/ex-ante potrošnja električne energije). Primjenjuje se za sve proizvode koji spadaju u relevantne sektore ili podsektore, ali za koje referentna vrijednost efikasnosti potrošnje električne energije nije definisana.

²⁰ Odluka Komisije 2011/278/EU od 27. aprila 2011. kojom se određuju pravila na nivou Unije za harmonizovanu dodjelu besplatnih emisioh jedinica shodno članu 10a Direktive 2003/87/EC Evropskog parlamenta i Savjeta (OJ L 130, 17.5.2011, p. 1). Aneks I.2 ove Odluke sadrži brojne proizvode kog kojih se smatra da postoji takva održivost u pogledu goriva, makar do određenog nivoa.

ANEKS II

Sektori i podsektori za koje se *ex-ante* smatra da su izloženi značajnom riziku od isticanja ugljenika zbog posrednih emisijih troškova

U svrhe ovih Smjernica, postrojenje korisnika pomoći može dobiti državnu pomoć za posredne emisijske troškove u skladu Odjeljkom 3.3 ovih Smjernica, samo ukoliko je aktivan u jednom od sljedećih sektora i podsektora. Nijedan drugi sektor ili podsektor se ne smatra prihvatljivim za takvu pomoć

	NACE šifra ⁽¹⁾	Opis
1.	2742	Proizvodnja aluminijuma
2.	1430	Vađenje minerala za hemijsku proizvodnju i proizvodnju mineralnih đubriva
3.	2413	Proizvodnja ostalih osnovnih neorganskih hemikalija
4.	2743	Proizvodnja olova, cinka i kalaja
5.	1810	Proizvodnja kožne odjeće
6.	2710	Proizvodnja sirovog gvožđa, čelika i ferolegura
7.	2112	Proizvodnja papira i kartona
8.	2415	Proizvodnja vještačkih đubriva i azotnih jedinjenja
9.	2744	Proizvodnja bakra
10.	2414	Proizvodnja ostalih osnovnih organskih hemikalija
11.	1711	Pređenje pamučnih vlakana
12.	2470	Proizvodnja vještačkih vlakana
13.	1310	Vađenje ruda gvožđa
14.		Sljedeće podsektore u okviru sektora Proizvodnja plastičnih masa u primarnim oblicima (2416):
	24161039	Polietilen male gustine (LDPE)
	24161035	Linearni Polietilen niske gustine (LLDPE)
	24161050	Polietilen visoke gustine (HDPE)
	24165130	Polipropilen (PP)
	24163010	Polivinil hlorid (PVC)
	24164040	Polikarbonat (PC)
15.		Sljedeći pod-sektor u okviru sektora Proizvodnja pulpe (2111):
	21111400	Mehanička pulpa

(1) Prema NACE rev.1.1:

http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_CLS_DLD&StrNom=NACE_1_1&StrLanguageCode=EN&StrLayoutCode=HIERARCHIC

Obrazloženje metodologije za definisanje sektora i podsektora za koje se može dodijeliti pomoć

1. U skladu sa članom 10a(15) ETS Direktive, sektori i podsektori dati u gornjoj tabeli se smatraju izloženim značajnom riziku od isticanja ugljenika u svrhe ovih Smjernica na kvantitativnoj osnovi ukoliko je intenzitet trgovine sa trećim zemljama iznad 10 %, a zbir posrednih dodatnih troškova nastalih implementacijom ETS Direktive bi vodio značajnom povećanju troškova proizvodnje, obračunatih kao dio bruto dodate vrijednosti, uz iznosu od najmanje 5 %.

2. Prilikom računanja posrednih troškova u svrhe prihvatljivosti po ovim Smjernicama, ista pretpostavka cijene CO₂ i isti prosječni EU faktor emisije za električnu energiju se primjenjuje kao i u Odluci Komisije 2010/2/EU²¹. Isti podaci o trgovini, proizvodnji i dodatoj vrijednosti

²¹ Odluka Komisije od 24. decembra 2009. godine kojom se utvrđuje, u skladu sa Direktivama 2003/87/EC Evropskog parlamenta i Savjeta, spisak sektora i podsektora za koje se smatra da su izloženi značajnom riziku od isticanja ugljenika (OJ L 1, 5.1.2010, p. 10).

za svakisektor ili podsektor se koriste kao u Odluci Komisije 2010/2/EU. Izračunavanje intenziteta trgovine se oslanja na izvoz i uvoz iz svih zemalja izva EU, nezavisno od togada li te zemlje izvan EU nameću bilo kakve CO₂ cijene (kroz porez na ugljenik, *cap-and-trade* sisteme slične ETS). Tako će se smatra da će se 100 % troška CO₂ prenijeti na cijene električne energije.

3. Slično odredbama člana 10a(17) ETS Direktive, prilikom određivanja prihvatljivih sektora i podsektora datih u spisku iznad, procjena sektora na osnovu kvantitativnih kriterijuma datih u stavu 1 je dopunjena kvalitativnom procjenom, kada su dostupni relevantni podaci i predstavnici privrede ili država članica imaju dovoljno vjerodostojne i potkrijepljene tvrdnje u pogledu prihvatljivosti. Kvalitativna procjena je prvo primijenjena na granične sektore, odnosno na NACE-4 sektore koji su suočavaju sa povećanim posrednim emisijama troškovima u rasponu od 3-5 % i intenzitetom trgovine od najmanje 10 %; zatim na sektore i podsektore (uključujući i na Podcom nivou²² za koje nedostaju zvanični podaci ili su podaci lošeg kvaliteta; i treće na sektore i podsektore (uključujući i na Podcom nivou) koji se mogu smatrati nedovoljno zastupljenim po kvantitativnoj analizi. Sektori ili podsektori sa manje od 1 % posrednih CO₂ troškova nijesu uzeti u obzir.
4. Kvalitativna procjena prihvatljivosti je kao prvo fokusirana na veličinu uticaja asimetričnih posrednih CO₂ troškova kao dijela bruto dodate vrijednosti sektora. Uticaj asimetričnih troškova mora biti dovoljno veliki da zahtijeva značajan rizik od isticanja ugljenika zbog posrednih troškova CO₂. Za posredne CO₂ troškove od više od 2,5 % je smatrano da ispunjavaju ovaj kriterijum. Kao drugo, u obzir su uzeti raspoloživi dokazi koji se odnose na tržište koji pokazuju da (pod)sektor ne može prenijeti povišene posredne troškove emisije na svoje klijente bez gubitka značajnog udjela tržišta u korist konkurenata iz trećih zemalja. Kao objektivan zamjenik u tom cilju, smatralo se da je dovoljno visok intenzitet trgovine od najmanje 25 % neophoda da bi se smatralo da je tj drugi kriterijum zadovoljen. Pored ovoga, drugi kriterijum je zahtijevao potkrijepljene informacije koje ukazuju da je za dati EU sektor ko cjelina vjerovatno da će biti price-taker (npr. cijene uspostavljene na berzi robe ili dokaz korelacija cijena širom makro-regiona); ovi dokazi su potkrijepljeni daljim informacijama, kada su iste bile raspoložive, o međunarodnoj potražnji i situaciji sa ponudom, troškovima transporta, marginama profita i potencijalu smanjenja CO₂. Kao treće, razmjernost goriva i električne energije za proizvode iz sektora shodno Odluci Komisije 2011/278/EU (21) je takođe uzeta u obzir.
5. Rezultati i kvalitativne i kvantitativne analize su odraženi u spisku prihvatljivih sektora datim u ovom Aneksu, koji je zatvoren i može se revidirati samo tokom revizije ovih Smjernica.

ANEKS III

referentna vrijednost efikasnosti potrošnje električne energije za proizvode pokrivene NACE šiframa u Aneksu II

NACE šifra	Proizvod definisan na Prodcom 8 nivou	Referentna vrijednost MWh/T
	[proizvod 1] ... [proizvod 2] ... [proizvod 3]po [t]
	[proizvod 1] ... [proizvod 2] ... [proizvod 3] ...	
	[proizvod 1] ... [proizvod 2] ... [proizvod 3] ...	
	[proizvod 1] ... [proizvod 2] ... [proizvod 3] ...	

²² Spisak proizvodnje Zajednice dostupan na:

http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=PRD_2010&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=HIERARCHIC

21 Odluka Komisije 2011/278/EU od 27. aprila 2011. godine kojom se utvrđuju pravila na nivou Unije za harmonizovanu besplatnu dodjelu emisijama shodno članu 10a Direktive 2003/87/EC Evropskog parlamenta i Savjeta (OJ L 130, 17.5.2011, p. 1). Ankes I.2 ove Odluke sadrži spisak proizvoda za koje se smatra da postoji održivost u pogledu goriva, makar u određenoj mjeri.

ANEKS IV

Maksimalni regionalni faktori emisije CO₂ u različitim geografskim oblastima

(tCO₂/MWh)

		Electricity
Centralo-zapadna Evropa	Austrija, Belgija, Luksemburg, Francuska, Njemačka i Holandija	0,76
Češka i Slovačka	Češka Republika, Slovačka	1,06
Iberija	Portugalija, Španija	0,57
Nordijska regija	Danska, Švedsk, Finska i Norveška	0,67
Bugarska		1,12
Kipar		0,75
Estonija		1,12
Grčka		0,82
Mađarska		0,84
Irska		0,56
Italija		0,60
Letonija		0,60
Litvanija		0,60
Malta		0,86
Poljska		0,88
Rumunija		1,10
Slovenija		0,97
Velika Britanija		0,58

Obrazloženje u vezi maksimalnih regionalnih faktor emisije CO₂

Kako bi se osigurao pravičan tretman izvora električne energije i izbjegle moguće zloupotrebe, isti faktor emisije CO₂ se primjenjuje na sve izvore električnog napajanja (sopstvena proizvodnja, ugovori o snabdjevanju električnom energijom, mrežno snabdjevanje) i na sve korisnike pomoći u svim datim državama članicama.

Metod utvrđivanja maksimalnog iznosa pomoći uzima u obzir faktor emisije CO₂ za električnu energiju kojom snabdjevaju elektrane na sagorijevanje različitim geografskim oblastima. Ovakva regionalna diferencijacija odražava značaj fabrika na fosilna goriva za finalnu cijenu koja se utvrđuje na veleprodajnom tržištu i njihovu ulogu kao marginalnih fabrika u pogledu zasluge.

Komisije je *ex-ante* utvrdila naprijed navedene regionalne vrijednosti faktora emisije CO₂, koje predstavljaju maksimalne vrijednosti za izračunavanje iznosa pomoći. Međutim, države članice mogu primijeniti niži faktor emisije CO₂ za sve korisnike na njihovoj teritoriji.